

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η «οικολογική επιτυχία» του Homo Sapiens

Κατά τη διάρκεια του δεύτερου μισού του 20ού αιώνα ο άνθρωπος εμφανίζεται ως πρωταγωνιστής της βιόσφαιρας, ένας εισβολέας ο οποίος λεηλατεί τις ίδιες τις πηγές του, απειλεί με εξαφάνιση έναν μεγάλο αριθμό άλλων ειδών και επηρεάζει το κλίμα του πλανήτη. Αυτή η «οικολογική επιτυχία» του Homo Sapiens, με την οποία βάλθηκε να μετατρέψει τον πλανήτη σε δική του οικολογική γωνιά, τον θέτει σήμερα ενώπιον των ευθυνών του. Μια πρόκληση, η οποία μέσα σε αυτήν την επικίνδυνη κατάσταση μπορεί να γεννήσει μια ελπίδα: μια ελπίδα για την αναγέννηση του ανθρωπισμού.

Πραγματικά στα τέλη του 20ού αιώνα, για πρώτη φορά στην ιστορία του, το είδος μας συνειδητοποιεί το ρόλο του ως εκπροσώπου του πλανήτη, ως παράγοντα γεωλογικού θα μπορούσε κανείς να πει. Εκτιμάται ότι το 40% της επιφάνειας της Γης έχει μεταλλαχθεί από τον άνθρωπο. Πιο συγκεκριμένα η συγκέντρωση διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα έχει αυξηθεί κατά 30% από τις αρχές της βιομηχανικής επανάστασης· οι ανθρώπινες δραστηριότητες, γεωργικές και βιομηχανικές, συμβάλλουν στην αύξηση του αζώτου στην ατμόσφαιρα· το μεγαλύτερο ποσοστό γλυκών νερών χρησιμοποιείται για τις ανάγκες των ανθρώπων και ειδικότερα για τη γεωργία· η βιοποικιλότητα αποτελεί το αντικείμενο μιας από τις μεγαλύτερες καταστροφές στον πλανήτη.

Με την αυξανόμενη μονοπώληση των ειδών και των πηγών της βιόσφαιρας, με την καταστροφή του περιβάλλοντος, προκαλούμε την εξαφάνιση πολλών ειδών. Ποια είναι η σημασία του γεγονότος αυτού; Σε αυτήν την ερώτηση μπορούμε να δώσουμε τρεις απαντήσεις: μία οικονομική, μία οικολογική και μία ηθική. Όσον αφορά την πρώτη, πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι τα είδη τα οποία εξαφανίζονται αντιπροσωπεύουν ενδεχομένως σημαντικές πηγές για το ανθρώπινο είδος, για τη διατροφή του, για τα φάρμακά του.

Από οικολογική άποψη επιμένουμε κυρίως στο γεγονός ότι η βιοποικιλότητα αποτελεί την αιτία της επιτυχίας της ζωής πάνω στη Γη, μια επιτυχία που διαρκεί περίπου τέσσερα δισεκατομμύρια χρόνια. Οι οικολόγοι έχουν υπογραμμίσει ότι όσο πιο πλούσιο σε είδη είναι ένα οικοσύστημα, τόσο πιο σθεναρά ανθίσταται σε οποιονδήποτε πιθανό εισβολέα, τόσο λιγότερο επηρεάζονται τα είδη του από παθογόνους παράγοντες, τόσο ταχύτερα αποκαθίσταται μετά την αταξία.

Ωστόσο, πέρα από τις οικονομικές ή τις οικολογικές διαπιστώσεις, δεν είναι εξίσου θεμελιώδες να επικαλεσθεί κανείς ανάλογα επιχειρήματα ηθικής; Φάλαινες, ελέφαντες και άλλα μεγάλα ζώα αποτελούν τους επικεφαλής της φύσης. Η διαφύλαξη των ειδών αυτών είναι τόσο σημαντική όσο και η επιβίωση του ανθρώπινου γένους. Στην ουσία η κρίση εξαφάνισης της βιοποικιλότητας, για την οποία είμαστε υπεύθυνοι, μας αναγκάζει να ενστερνιστούμε πλέον μια περισσότερο

e-ΕΚΦΡΑΣΗ- ΕΚΘΕΣΗ

οικολογική άποψη για τον κόσμο στον οποίο ζούμε, έναν κόσμο αλληλεξαρτήσεων στις οποίες είμαστε και εμείς αναμεμειγμένοι, έναν κόσμο του οποίου η ισορροπία εξαρτάται από εμάς.

[...]Η συνειδητοποίηση της μέγιστης υπευθυνότητας, την οποία έχουμε απέναντι στις επερχόμενες γενιές για τη λεηλασία του πλανήτη, νομίζω ότι δίδει στον άνθρωπο την προοπτική αναγέννησης μέσω μιας προοδευτικής δημιουργίας ενός πολιτισμού οικολογικού σε όλο τον πλανήτη. Μια πρόκληση, αλλά και μια ελπίδα ταυτόχρονα!

Ρομπέρ Μπαρό, Το Βήμα

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A.1. Να συνθέσετε την περίληψή του (100-120 λέξεις).

(25 μονάδες)

B.1. Να αναπτύξετε με την μέθοδο της αιτιολόγησης την παρακάτω θεματική περίοδο: “ Κατά τη διάρκεια του δεύτερου μισού του 20ού αιώνα ο άνθρωπος εμφανίζεται ως πρωταγωνιστής της βιόσφαιρας.”

(10 μονάδες)

B.2. Να προσδιορίσετε τους τρόπους πειθούς της πέμπτης παραγράφου και να βρείτε τα μέσα με τα οποία πραγματοποιούνται οι τρόποι αυτοί. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(10 μονάδες)

B.3. Να δώσετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις λέξεις που ακολουθούν: επιτυχία, πλανήτη, σημασία, ενδεχομένως, αναμεμειγμένοι.

(5 μονάδες)

B.4. Να εντοπίσετε πέντε λέξεις ή φράσεις με τις οποίες επιτυγχάνεται η συνοχή του κειμένου και να πείτε τι δηλώνουν.

(5 μονάδες)

B.5. Τι σύνταξη χρησιμοποιεί ο συγγραφέας (ενεργητική ή παθητική); Γιατί κάνει αυτή την επιλογή; Να τη μετατρέψετε στο αντίθετο της.

“Εκτιμάται ότι το 40% της επιφάνειας της Γης έχει μεταλλαχθεί από τον άνθρωπο.”

(5 μονάδες)

Γ. Ο συγγραφέας στο κείμενό του υποστηρίζει πως η οικολογική συνείδηση αποτελεί ουσιαστικά μία σύγχρονη έκφραση του ανθρωπισμού. Πώς μπορούν οι φορείς κοινωνικοποίησης να βοηθήσουν σε αυτήν την κατεύθυνση ; Να εκθέσετε τις απόψεις σας σε ένα άρθρο 500-600 λέξεων, που θα δημοσιευτεί στη διαδικτυακή σελίδα του σχολείου σας.

(40 μονάδες)

